

TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ

AFETLERDE ÇOCUKLARLA ETKİLİ İLETİŞİM

TAKİP ETMEYİ UNUTMAYINIZ

**TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ**

Afet sürecinde çocuğa verilen bakımın amacı, çocuğun fiziksel ihtiyaçlarının karşılanması, güvenliğinin sağlanması ve çocuğu afetin sekonder etkilerinden korumaktır.

Afetlerde çocuklar, özel bir konuma sahiptirler. Çünkü, bu süreçten yetişkinlerden daha farklı düzeyde etkilenirler.

Bu nedenle afetler sırasında bu farklılıklar dikkate alınarak bakım verilmeli ve iletişim kurulmalıdır.

**TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ**

Çocukların fizyolojik özellikleri yetişkinlerden farklıdır. Bu farklılıkları nedeniyle özel bakıma gereksinimleri vardır.

Afet gibi acil durumlarda yetişkin bireylere bağımlıdırlar ve kendi güvenliklerini sağlayamazlar.

Baş etme becerileri henüz gelişmemiştir. Bu nedenle kendilerini ifade edemeyebilirler. Durumu anlamayabilirler.

Her bir çocuğun afetten etkilenme düzeyi ve afete yönelik tepkileri bireyseldir.

Afete bağlı ikincil kayıplar, yıkımlar ve ölümler, çocuğun bu durumdan etkilenme düzeyi, çocuğun afet dışında stresörlerinin olması, çocuğun baş etme becerileri, dirençliliği, gelişimsel düzeyi, mental sağlığı ve çocuğun duruma verdiği tepkiyi ve travmanın boyutunu belirler.

Bu süreçte «çocukla kurulan etkili iletişim» bu travmatik deneyimin etkilerini azaltabilir.

TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ

ÇOCUKLARIN AFETLERE KARŞI TEPKİLERİ

BEBEKLİK DÖNEMİ (0-2 YAŞ)

Kontrol edilemeyen ağlama

OKUL ÖNCESİ DÖNEM (2-6 YAŞ)

Kontrol edilemeyen ağlama

Amaçsız davranışlar

Aşırı bağlanma ve yalnız kalma korkusu

Regresif davranışlar (idrar kaçıрма)

Yüksek seslere duyarlılık

Öfke ve sinirlilik

Yeme sorunları, uyku sorunları

Yeni korkular

**TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ**

OKUL ÇAĞI (7-12 YAŞ)

**Spesifik olmayan fiziksel şikayetler (ağrılar ve acılar)
İştah değişiklikleri
Uyku değişiklikleri (uykuya dalmada güçlük, kötü rüyalar)
Üzüntü, Öfke, Korku, İsyan
Konuşma ve iletişim kurmaktan kaçınma**

ADÖLESANLAR (13-18 YAŞ)

**Spesifik olmayan fiziksel
şikayetler (Ağrı ve sızılar)
İştah değişiklikleri
Uyku değişiklikleri (kabuslar,
uykuya dalmada güçlük)
Üzüntü, Sinirlilik
Geri çekilme ve izolasyon
Aşırı korku ve endişe**

**Ajitasyon ve ilgisizlik
Risk alma davranışları
Konsantrasyon bozukluğu
Hayal Kırıklığı
Umutsuzluk ve çaresizlik
duyguları
Yeni korkular**

**TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ**

ÇOCUKLARLA İLETİŞİM KURARKEN

Sakin olun.

Kendinizi tanıtın.

Çocuğun göz seviyesinde iletişime geçin.

Çocukla iletişimde yaş dönem özelliklerini dikkate alın.

Okul öncesi dönemde, dil ve düşünce özellikleri nedeniyle açıklamaları kısa, basit ve somut bir şekilde yapın.

Hangi yaş grubunda olursa olsun iletişimin sözel olan ve olmayan ipuçlarını değerlendirin.

Çocuklarla iletişimi başlatmak için aktif girişimlerde bulunun. (Tanıdık olmayan bir kişiyle iletişime geçmek kaygılarını artırır)

**TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ**

ÇOCUKLARLA İLETİŞİM KURARKEN

Ani veya hızlı hareketlerden, geniş gülümsemelerden, uzun göz temasından ve tehdit edici olarak görülebilecek hareketlerden kaçının.

İletişim sırasında çocuğa karşı abartılı ve aşırı duygusal tepkiler vermeyin.

Cümlesini kesmeyin, sabırla dinleyin, cümlesini bitirmesi için acele ettirmeyin ya da cümlelerini tamamlamayın.

Eğer çocuğu dinlemek için yeterli zamanınız yoksa bunu söyleyin. Dinlemek için uygun olan alternatif zamanla ilgili bilgi verin.

**TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ**

ÇOCUKLARLA İLETİŞİM KURARKEN

Çocuğun izni olmadan çocuğa dokunmayın, dokunmanız gereken işlem yapmanız gerekiyorsa izin alın.

Çocuklara yaşanan afet durumuna ilişkin ne düşündükleri hakkında konuşma fırsatı verin.

Onları endişelerini paylaşmaya ve soru sormaya teşvik edin.

Üzüntü, kaygı, korku öfke gibi duygularını ifade edebilecekleri güvenli bir ortam oluşturun.

Özel gereksinimi olan çocukların diğer çocuklara göre daha yoğun sıkıntı, endişe veya öfke yaşayabileceklerinin ve gereksinimlerinin farklılık gösterebileceğinin farkında olun.

TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ

TIBBİ İŞLEMLER SIRASINDA

- 1 **Çocuğa bakım verirken yapılan işlemlere ilişkin açıklama yapın.**
- 2 **Çocuğun ailesinden veya yakınları yanındaysa, bakıma katılabilecek durumda ve istekliyse sürece dahil edin.**
- 3 **Çocuğa bakım verilen ortamı çocukta ek bir stres yaratmayacak şekilde düzenleyin.**
- 4 **Bakım verilen ortamda çocukların depreme ilişkin görsellere ve videolara maruz kalmasını azaltın.**
- 5 **Tıbbi bakım ve tedavi ile ilgili açıklamaları, destekleyici bir şekilde ve işlemin olumlu yönünü vurgulayarak yapın.**

TÜRK
HEMŞİRELER
DERNEĞİ

TIBBİ İŞLEMLER SIRASINDA

- 6 Çocuklarda sakat olma korkusu nedeniyle "kesme ve kanama" gibi kelimelerin kullanılmamasına dikkat edin.
- 7 Belirsiz güvenceler, klişe ve otomatik yanıtlar kullanmayın: « Her şey düzelecek merak etme» ya da «Korkma, endişelenme» gibi.
- 8 Çocuğu potansiyel olarak ağırlı prosedürlerden önce hazırlayın, ancak ağırlı fikrini "ekmekten" kaçının.
- 9 Mümkün olduğunda "ağırsız" tanımlayıcılar kullanın (örn. "Yanan bir ağırlı" yerine "Sıcak gibi hissettiriyor").